

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IX. Qualiter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

reddiderunt, qui ipsis rescripsit, quod nolit Ecclesiam eorum Decani officio destitui; quare mandat Canonicis, ut ipsi scribant, quod Decani officium ipsum in Ecclesia sua præstare oporteat, quod si vocatus venire noluerit, eligendi alium, qui Ecclesia præesse possit, facultatem liberam concedit ipsis Papa.

SUMMARIUM.

1. Per solum discessum à beneficio residentiam requirentis, & longam ab hoc absentiam, non censetur ei aliquis renuntiasse.
2. Monendus tamen est, vel etiam citandus absens, ut redeat, & si contumax sit, beneficio privari potest.

Nota, Si quis in beneficio suo residentiam postulante recesserit, & diu absens fuerit, dummodo aliud incompatible non receperit, non censetur ei renuntiasse, ut, tanquam vacans, alteri conferri possit. Ita *Gl. hic V. Person.* & expressius *Abb. n. 2.* quam ob rem absens moneri debet, seu vocari, ut redeat: quod si intra tempus legitimum non veniat citatus, ideòque contumax appareat, privati potest ab eo, qui destituendi potestatem habet; non autem requiritur citatio trina, nec privatio per sententiam, præmissâ iudiciali cognitione, sed ipso facto beneficium auferri, & alteri conferri potest, uti colligitur ex hoc cap. & c. sequente & notat hic *Innocent. Ioann. And. n. 2. Imal. n. 3. idem Abb. in c. sequente, Garzias plures citans p. 3. c. 2. n. 127. & sequentibus.* Ratio est, quam Innocentius dat, quia in notorio facto non requiritur ordo Juris *c. ad nostram 21. de Jurejurando*, cum itaque absentia beneficiario prohibita, sit notoria, atque insuper post monitionem personalem expectatus non veniat, procedi potest de facto, ita tamen, ut si beneficiarius postea redeat, & justam absentiae causam, sive impedimentum ostendat, restituendus sit, sicuti citati DD. docent *argu.*

c. 3. causa 7. q. 1. & c. cum Bertoldus 19. de re judicata. Monet tamen *Abb. in c. inser 10. hoc tit.* consultus esse, ut beneficiarius per iudicalem sententiam privetur, cognitâ prius causâ, quod culpabiliter & contumaciter absit.

Adverte autem, quod in Not. dixi, absentem citandum esse ab eo, qui destituendi facultatem habet, videlicet legitimo Superiore, sicuti *Innocent. & Ioann. And.* notarunt in c. sequente & hic *Abb. n. 5.* ubi ait, quod Capitulum citare non possit Decanum absentem. Hoc verò intellige de autoritativa citatione, per quam citatus in contumacia constituatur, siquidem inferiores in Superiore jurisdictionem non habent *c. cum inferior 16. de majoritate*, neque pares in parem *c. innotuit 20. de electione.* Interim verò Capitulum monere potest Decanum absentem, ut redeat, monitione charitativa, ita, ut si non pareat, postea Prælato denuntiari, vel accusari possit. Potest quoque Capitulum, aut Decanus, citare unum ex Canonicis in Ordine ad penam seu multam, quam Canonicis singulis absentibus, aut delinquentibus, seu de Jure, seu de Consuetudine inferre potest.

CAPITULUM IX.

Qualiter.

PARAPHRASIS.

Archiepiscopus Pagusensis propriâ auctoritate recessit ab Ecclesia sua, & licet à Capitulo revocatus fuerit, tamen non rediit; quare Capitulum alium eligendi facultatem ab Innocent. III. petiit, sed Pontifex expectandum putavit, si forte respiciens ad Ecclesiam redeat: verum cum quadriennio integro abfuisset, ne Ecclesia diutius pastore careat, mandat Capitulo, ut nisi jam redierit Archiepiscopus, post mensem à receptione litterarum harum numerandum, personam idoneam in Archiepiscopum eligat.

SUM-

SUMMARIUM.

1. Capitulum absentem illegitimè Prælatum suum monere quidem potest, & rogare, ut redeat, citare tamen authoritativè non potest.
2. Sed nec Superior contra talem absentem, quamvis monitus de reditu fuerit, statim procedere potest ad privationem.
3. Unde tres modos referunt aliqui, quibus censeri possit renuntiasse aliquis beneficium.

Notandum primò. Capitulum Prælatum ab Ecclesia illegitimè absentem, potest quidem revocare, seu monere, ut redeat, sed non citare authoritativè, in ordine ad privationem, cum ea à Superiore fieri debeat, ita dixi etiam in c. præcedente, & tradit Innocent. hic asserens quantumcumque subditi moneant Prælatum, vel locum de redeundo, non possunt tamen procedere ad eligendum sine authoritate illius, in cujus manibus ille potest renunciare, vel, qui Jurisdictionem habeat, ut eum removeat.

Notandum secundò. Superior non statim procedere debet contra absentem à beneficio, etiam monitus, ut eum destituat, & alteri conferat, sed expectandum, donec vel contumacia, & temeritas clarè appareat, vel quòd beneficium pro derelicto habeat, eique tacitè renuntiet. Habenda tamen etiam est ratio Ecclesie, ut ob absentiam beneficiatij, aut pastoris notabile detrimentum diu non pariat.

Adverte, quòd Glossa b. v. quadriennium Abb. n. 5. Mol. n. 4. tres modos asserant, quibus Clericus Beneficio suo renuntiare, seu illud pro derelicto habere censetur, ut alteri conferri possit. Primò: si militie nomen dedit, & re ipsa miles factus est, secundum receptam sententiam Innocent. in c. 1. de Apostatis n. 3. Gl. in c. ult. v. redierim hoc. tit. Clari in practica S. ult. q. 73. n. 6. Flamini de resignationibus lib. 1. q. 1. n. 22. neque opus esse, ut antecedit

monitio, tradit Glossa & Abb. loco cit. Ratio est, quia obligat se ad statum incompatibilem cum Clericatu argum. L. penult. ff. ex quibus causis majoris &c. ubi dicitur, quòd milites omnes discedere à signis, sine periculo non possint. Et Glossa ibidem ait: Miles, præstat Sacramentum per genium Principis, & Deum omnipotentem, quòd mortem Reipubl. causa non evitabit. Secundò: si beneficiarius matrimonium contraxit, prout dixi in c. 1. de Clericis conjugatis. Tertiò: si absens & monitus, ut redeat, in contumacia existat, ut hic.

CAPITULUM X.

Inter.

PARAPHRASIS.

Si Clerici beneficiarij ab Ecclesia seu præbenda sua sine justa causa discedant, atque congruo tempore expectati, non redeant, Episcopus eos privare potest, dummodo justo impedimento non detineantur, quòd minùs post monitionem revertantur.

SUMMARIUM.

Potest, qui illicitè à suo beneficio, residentiam requirente, discessit, licitè tamen, superveniente postmodum impedimento, absens morari, absque eo, ut incurrat pœnam privationis.

Notandum. Tamen beneficiarius absque justa causa, & sine Prælati licentia se absentaverit, si tamen postea redeundi impedimentum incidat, v. g. infirmitas, aut quia in loco beneficij periculum pestis, hostium, aut inimicorum probabiliter timeatur, beneficio privati, seu destitui non potest; nam impedimentum superveniens excusat à pœna, de non sistentibus se decretà, dummodo non sit voluntarium, seu affectatum, teste Bartolo in L. 2. §. simili modo ff. si quis cautionibus &c. Deinde opus est, ut impedimentum, quòd incidit, sit causa non veniendi; secus autem dicendum,